

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 6.1.2011
COM(2010) 809 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

To pasākumu novērtējums,

kurus īstenojusi Malta,

**atbildot uz Padomes 2010. gada 16. februāra ieteikumu, lai novērstu pārmērīgu valsts
budžeta deficītu**

SEC(2010) 1630 galīgā redakcija

1. PĀRMĒRĪGA BUDŽETA DEFICĪTA NOVĒRŠANAS PROCEDŪRA UN JAUNĀKIE IETEIKUMI

Ekonomikas lejupslīdes ietekme un dažu diskrecionāro izdevumu palielinājums 2008. gadā Maltā izraisīja valsts budžeta deficīta palielināšanos līdz 4,8 % no IKP 2008. gadā un 3,8 % 2009. gadā salīdzinājumā ar 2,3 % 2007. gadā. Šādos apstākļos Padome 2009. gada 7. jūlijā nolēma, ka pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, un saskaņā ar EK dibināšanas līguma 104. panta 7. punktu adresēja Maltai ieteikumus ar mērķi novērst šo situāciju līdz 2010. gadam¹. Ieteikumos Padome noteica, ka efektīvi pasākumi jāveic ne vēlāk kā līdz 2010. gada 7. janvārim.

Padome 2010. gada 16. februārī secināja, ka ir veikti efektīvi pasākumi atbilstīgi iepriekš minētajiem ieteikumiem, bet tika uzskatīts, ka Maltā ir norisinājušies negaidīti nelabvēlīgi ekonomikas notikumi, kas lielā mērā negatīvi ietekmējuši valsts finanses. Tā rezultātā Padome ieteica Maltas iestādēm noteikto termiņu pārmērīga budžeta deficīta novēršanai pagarināt par vienu gadu līdz 2011. gadam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punktu.

It sevišķi Padome ieteica Maltas iestādēm a) sasniegt budžetā noteikto 2010. gada budžeta deficīta mērķi, nepieciešamības gadījumā pieņemot papildu konsolidācijas pasākumus, un 2011. gadā nodrošināt fiskālos pasākumus $\frac{3}{4}$ procentpunkta apmērā no IKP. Atjaunojot pietiekamā līmenī primāro pārpalikumu, tas palīdzētu arī atsākties valsts kopējā parāda attiecības samazināšanai, pietiekami strauji tuvinoties atsauces vērtībai 60 % no IKP; un b) precizēt pasākumus, kas vajadzīgi pārmērīga budžeta deficīta novēršanai līdz 2011. gadam, ja to pieļauj cikliskie nosacījumi, un straujākai budžeta deficīta mazināšanai, ja ekonomikas vai budžeta stāvoklis izrādītos labvēlīgāks, nekā šobrīd paredzams. Turklāt Maltas iestādēm tika prasīts izmantot jebkuru iespēju, kas rodas neatkarīgi no fiskālajiem pasākumiem, tostarp labāku ekonomisko apstākļu radītās iespējas, lai paātrinātu kopējā parāda attiecības samazināšanos atpakaļ līdz atsauces vērtībai 60 % no IKP. Lai ierobežotu korekciju apdraudošos riskus, Maltas iestādēm tika ieteikts piešķirt vidējā termiņa budžeta programmai saistošāku raksturu, kā arī pilnveidot budžeta izpildes uzraudzību visa gada garumā.

Padome Maltas valdībai noteica termiņu līdz 2010. gada 16. augustam, lai tā efektīvi rīkotos 2010. gada budžeta deficīta mērķa sasniegšanai un noteiktu pasākumus, kas būs vajadzīgi, lai panāktu virzību pārmērīga budžeta deficīta novēršanā.

Visbeidzot, Padome arī aicināja Maltas iestādes ieviest reformas valsts finanšu kvalitātes uzlabošanai, proti, panākot valsts budžeta izdevumu efektivitātes palielināšanos, it sevišķi veselības aizsardzības un izglītības jomā.

Komisija novērtē pasākumus, kas veikti pēc tam, kad valdība 25. oktobrī pieņēma 2011. gada budžetu, un novērtējums pamatojas uz Komisijas dienestu 2010. gada rudens prognozi, kurā ietverti budžeta pasākumi.

---

¹ Visi ar pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas procedūru saistītie dokumenti par Maltu pieejami tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/malta_en.htm

2. VEIKTO PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS

Budžeta deficīta proporcionālā attiecība 2009. gadā sasniedza 3,8 % no IKP, un iestādes prognozē, ka 2010. gadā šī attiecība nedaudz palielināsies līdz 3,9 % no IKP atbilstīgi mērķim, kas noteikts 2010. gada budžetā, uz ko pamatojas Padomes ieteikums. Šī prognoze izteikta apstākļos, kad reālā IKP pieaugums ir lielāks, nekā paredzēts Komisijas dienestu 2009. gada rudens prognozē, uz ko pamatojās Padomes 2010. gada 16. februāra ieteikumi. Turklāt tajā ietvertas vienreizējas deficītu samazinošas budžeta pozīcijas, ko deva nodokļu amnestija (0,2 % no IKP) un kuģu būvētavu aprīkojuma pārdošana (par 0,3 % no IKP), vienlaikus tajā iekļaujot kārtējo primāro izdevumu pārsniegumu un kārtējo nodokļu ieņēmumu deficītu salīdzinājumā ar 2010. gada budžetā noteiktajiem plāniem. Komisijas dienestu 2010. gada rudens prognozē paredzēta lielāka budžeta deficīta attiecība 2010. gadā – 4,2 % no IKP –, galvenokārt tāpēc, ka paredzamais nodokļu ieņēmumu deficīts ir lielāks, nekā iestādes jau paziņojušas. 2010. gada rudens prognozē norādīts, ka strukturālā bilance 2010. gadā pasliktinājusies aptuveni par 1 % no IKP.

Tāpēc Komisija norāda uz novirzi no Padomes ieteikuma sasniegt 2010. gada budžeta deficīta mērķi 3,9 % no IKP, kas bija noteikts 2010. gada budžetā. Turklāt, neraugoties uz to, ka veidojas labvēlīgāka ekonomiskā situācija, nekā tika prognozēts laikā, kad Padome izdeva savus ieteikumus, deficīta mazināšanās tomēr nav kļuvusi straujāka.

Iestādes 2011. gadam izvirza mērķi panākt budžeta deficīta un IKP attiecību 2,8 % apmērā, ko paredzēts izpildīt, uzlabojot nodokļu iekasēšanu apstākļos, kad turpinās ekonomikas atveseļošana, kā arī īstenojot pasākumus ieņēmumu palielināšanai, pakāpeniski, kā plānots, izbeidzot lielāko daļu 2010. gadā ieviesto stimulēšanas pasākumu un uzlabojot tēriņu efektivitāti. Tomēr paredzams, ka budžeta izdevumu ietaupījumu daļēji mazinās vairāki izdevumus palielinoši pasākumi. Komisijas dienestu 2010. gada rudens prognozē 2011. gadā paredzēts nedaudz lielāks budžeta deficīts – 3 % no IKP –, kas galvenokārt izskaidrojams ar to, ka 2010. gadā gaidāms lielāks budžeta deficīts. Prognoze par gada budžeta deficīta samazināšanos par 1,2 procentpunktiem no IKP 2011. gadā pamatojas uz pieņēmumu, ka 2011. gada budžets tiks stingri īstenots, tostarp tiks gūts plānotais efektivitātes pieaugums, kam vajadzētu iegrožot kārtējo primāro izdevumu palielināšanos. Komisijas dienestu prognozē norādīts uz strukturālās bilances uzlabojumu par 1¼ % no IKP 2011. gadā.

Šādos apstākļos Komisija secina, ka Malta ir nodrošinājusi fiskālos pasākumus ¾ procentpunkta apmērā no IKP un efektīvi rīkojusies, lai līdz 2011. gadam novērstu pašreizējo pārmērīgo budžeta deficītu.

Maltas iestādes prognozē, ka 2010. gadā valsts kopējais parāds palielināsies līdz 69 % no IKP salīdzinājumā ar 68,6 % 2009. gadā, un to galvenokārt izraisīs parādu palielinoša parāda-deficīta korekcija, kas daļēji saistīta ar finansiālo atbalstu Grieķijai. Iestādes 2011. gadā prognozē nelielu parāda attiecības samazinājumu līdz 68,7 %, jo tiks sasniegts mazs primārais pārpalikums un dinamisks nominālā IKP pieaugums, kas atsvērs paredzamo parādu palielinošo parāda-deficīta korekciju, kas galvenokārt saistīta ar finansiālo atbalstu Grieķijai. Komisijas dienesti 2010. gada rudens prognozē lēš, ka Maltas kopējā parāda un IKP attiecība līdz 2011. gadam palielināsies, sasniedzot 70,8 %, un tas notiks tāpēc, ka tiks ietvertas arī finansiālās vajadzības, kas saistītas ar glābšanas aizdevumu uzņemumam *Air Malta*, kurš tika piešķirts pēc 2011. gada budžeta izklāstīšanas.

Nemot vērā Komisijas dienestu prognozes, nav gaidāms, ka Malta prognožu periodā spēs atsākt valsts kopējā parāda attiecības samazināšanu.

Visbeidzot, nav ziņots par panākumiem fiskālās pārvaldības jomā, lai gan ir uzsāktas dažas iniciatīvas tēriņu efektivitātes uzlabošanai un tiek apspriesti plāni par turpmākām pensiju sistēmas reformām.

3. SECINĀJUMI

Ņemot vērā pašreiz pieejamo informāciju, var uzskatīt, ka Malta veikusi pasākumus, kas norāda uz pienācīgu virzību, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu Padomes noteiktajā termiņā. It sevišķi Malta ir veikusi pasākumus pārmērīga budžeta deficīta novēršanai līdz 2011. gadam, līdztekus 2011. gadā nodrošinot attiecīgus fiskālos pasākumus saskaņā ar Padomes ieteikumiem.

Neraugoties uz to, ka Maltas ekonomiskā perspektīva ir daudz labvēlīgāka, nekā prognozēts Padomes ieteikumos, tomēr nav ticams, ka tiks sasniegts 2010. gada budžetā izvirzītais 2010. gada budžeta deficīta mērķis 3,9 % no IKP. 2011. gada budžeta deficīta mērķa īstenošanu galvenokārt apdraud uzņēmumam *Air Malta* piešķirtā glābšanas aizdevuma atmaksāšana un gaidāmais pārstrukturēšanas plāns. Publiskā sektora algas var ietekmēt arī jaunais kolektīvais līgums, kas stāsies spēkā 2011. gada janvārī un par kuru sīkāka informācija vēl nav pieejama. Ņemot vērā šos apdraudējumus, Maltas iestādēm rūpīgi jāuzrauga budžeta situācijas attīstība un jābūt gatavām veikt korektīvus pasākumus, ja kāds no apdraudējumiem īstenotos.

Turklāt Komisija uzskata, ka Maltai efektīvāk jārīkojas, lai piešķirtu vidējā termiņa budžeta programmai saistošāku raksturu un ieviestu pasākumus, kuru mērķis ir risināt Maltas valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējības jautājumu saskaņā ar Padomes ieteikumiem un aicinājumiem.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto novērtējumu, Komisija uzskata, ka pašreiz Maltai nav jāveic papildu pasākumi pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Komisija atbilstīgi Līgumam un SIP turpinās rūpīgi uzraudzīt budžeta situācijas attīstību Maltā.

Tabula. Galveno makroekonomikas un budžeta prognožu salīdzinājums

		2008	2009	2010	2011	2012
Reālais IKP (izmaiņas %)	COM	2,6	-2,1	3,1	2,0	2,2
	MT	2,6	-2,1	3,4	3,0	2,9
	SP	2,1	-2,0	1,1	2,3	2,9
Ražošanas apjoma starpība (% no potenciālā IKP)	COM	0,6	-2,6	-0,8	-0,2	0,5
	MT	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	SP	1,2	-1,5	-1,6	-0,4	1,4
Valsts budžeta bilance (% no IKP)	COM	-4,8	-3,8	-4,2	-3,0	-3,3
	MT	-4,8	-3,8	-3,9	-2,8	-2,1
	SP	-4,7	-3,8	-3,9	-2,9	-2,8
Primārā bilance (% no IKP)	COM	-1,5	-0,6	-1,1	0,2	-0,2
	MT	-1,5	-0,6	-0,8	0,3	0,9
	SP	-1,4	-0,5	-0,6	0,3	0,4
Cikliski koriģētā bilance (% no IKP)	COM	-5,0	-2,9	-3,9	-2,9	-3,5
	MT	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	SP	-5,1	-3,2	-3,4	-2,8	-3,3
Strukturālā bilance (% no IKP)	COM	-5,3	-3,5	-4,5	-3,3	-3,5
	MT	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	SP	-5,4	-3,3	-3,6	-2,9	-3,3
Valsts kopējais parāds (% no IKP)	COM	63,1	68,6	70,4	70,8	70,9
	MT	63,1	68,8	69,1	68,8	67,8
	SP	63,6	66,8	68,6	68,0	67,3

Avots: COM — Komisijas dienestu 2010. gada rudens prognoze; MT — Maltas 2011. gada budžets; SP — 2010. gada februāra stabilitātes programma.